

Maslinin moljac (*Prays oleae* Bern.)

Štetnost

- ekonomski važan štetnik masline, razvoj štetnika prati fenofaze razvoja masline
- štete čini **gusjenica** koja se tijekom vegetacije a ovisno generaciji razvija na različitim biljnim organima, razlikujemo:
 - antofagnu generaciju** - gusjenica se u početku razvoja hrani unutar pojedinačnih cvjetića na resi, razvojem i rastom hranjenje nastavlja izvana na ostalim cvjetićima rese koja se suši i posmeđi, dijelovi napadnute rese skupljeni su i povezani finim bijelim nitima
 - karpofagna generacija** - gusjenica se ubušuje u plod i oslabljuje vezu između ploda i peteljke, dio plodova se suši i opada (srpanj), nakon završetka razvoja gusjenica izlazi iz ploda (rujan) uzrokujući opadanje plodova, direktan gubitak prinosa
- **filofagna generacija** - gusjenica se hrani u mini unutar lista, kasnijim razvojem i na listu
- **suzbija se karpofagna generacija, antofagna izuzetno**

Opis štetnika

- **imago** - leptir je pepeljasto srebrne boje dužine 6-7 milimetara, raspon krila od 11-14 mm
- **gusjenica** - boja ovisi o ishrani, žutozelena ako se hrane listovima i plodovima, žutosmeđa ako se hrane cvijetom, veličine do 8 mm
- **jaja** - sitna oko 0,5 mm, mliječno bijele boje, kasnije mijenjaju boju u žućkastu
- **kukuljica** - žutosmeđe boje

Biologija štetnika

- godišnje razvija **3 generacije**
- **prezimljuje** u krošnji masline, najčešće kao gusjenica i kukuljica
- **početak leta** ovisi o području i godini, a podudara se sa fenofazama masline
- **leptiri prve generacije** lete prije otvaranja cvjetova (kraj ožujka, travanj, početak svibanja), a završava kad je maslina u punoj cvatnji,

Slika 1. Maslinin moljac –ulov leptira

Slika 1. Maslinin moljac – štete od antofagne

- let **druge generacije** u lipnju,
- let **treće generacije** krajem kolovoza te u rujnu i listopadu
- ženka prve (cvjetne) generacije odlaže **jaja** na čaške još zatvorenih cvjetova, druge generacije na plod veći od 4 mm, a treće generacije na listove često uz glavnu žilu
- jedna ženka odloži oko 300 jaja
- razvoj **gusjenice** prve generacije traje od 30 do 35 dana, druge od 80 do 135 dana, treće od sredine rujna pa sve do sredine ožujka
- **kukuljica** prve generacije razvija se u cvjetnom zapretku ili u tlu, a stadij traje od 6 do najviše 20 dana, druga generacija se uglavnom kukulji u tlu, a treća u krošnji

Monitoring/Praćenje populacije štetnika

- praćenje dinamike leta leptira pomoću **feromonskih lovki**
- **vizualni pregled** – pregledi 100 biljnih organa (list, cvat, plod), utvrđivanje postotka zaraze
 - ✓ početak proljeća - **pregled listova** radi utvrđivanja brojnosti i razvoja lisne generacije, moguća procjena napada cvjetne generacije
 - ✓ početkom cvatnje pregled cvjetnih resa, praćenje početka odlaganja jaja i eventualno određivanja roka suzbijanja
 - ✓ krajem cvatnje pregled uzoraka cvatova radi utvrđivanja intenziteta napada, moguća procjena napada karpofagne generacije
 - ✓ **pregled uzoraka plodova** veličine 4-5 mm, praćenje početka odlaganja jaja i određivanja rokova suzbijanja
 - ✓ od sredine kolovoza do sredine rujna **pregled plodova**, utvrđivanje postotka zaraze

Prag štetnosti

- ulov 5 leptira po ferotrapu dnevno uzimajući u obzir ovisno o generaciji:
 - ✓ intenzitet cvatnje
 - ✓ postotak zametnutih plodova